

Trump neemt onverantwoorde risico's met ontmoeting Kim Jong-un

Opinie | Frans Verhagen is journalist en Amerika-kenner. Zijn meest recente boek is 'Begrijp jij Amerika nog?' (AUP).

President Trumps intuïtieve besluit om de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-un te ontmoeten is roekeloos en gevaarlijk. De voorwaarden voor succes ontbreken, de kans op een mislukking en als gevolg daarvan grotere instabiliteit is aanzienlijk. Donald Trump mag dromen van een rol als uitzonderlijke onderhandelaar, vooralsnog lijkt het voor de Noord-Koreaanse leider een spel zonder nieten.

Het begint ermee dat Trump een groot cadeau geeft aan Kim Jong-un: de status van wereldleider. Kim hoefde alleen maar te beloven dat hij voorlopig niets zal ondernemen en dat veel bespreekbaar is, om zich te verzekeren dat hij als gelijke aan tafel zit met de Amerikaanse president.

Trump geeft een groot cadeau aan Kim Jong-un: de status van wereldleider. Foto's: Reuters

Niet voorbereid

Vervolgens is er voor deze topontmoeting bijna niets geregeld. De normale diplomatieke en machtspolitieke praktijk is dat een dergelijke top alleen georganiseerd wordt als het akkoord al bijna klaar is en er niets meer mis kan gaan. Dat is verstandig, want de materie is bijna altijd te complex om ter plekke te regelen. Lange onderhandelingen vooraf tonen waar de ruimte ligt voor een compromis, en wat de kansen op succes zijn.

De redenen voor deze praktijk zijn evident. Je wilt een president niet met lege handen laten staan. Maar je voorkomt ook dat een president op eigen

houtje gaat onderhandelen. Dat gebeurde in 1987 in Reykjavik toen Ronald Reagan tot consternatie van adviseurs en bondgenoten samen met Sovjetleider Michail Gorbatsjov de mogelijkheid besprak om alle kernwapens af te schaffen. Adviseurs willen voorkomen dat een president in directe gesprekken wordt afgetroefd, op doodlopende zijpaden wordt geleid of door zijn adviseurs moet worden afgestopt als hij het tafelzilver weggeeft.

Kans op mislukking

Gezien de acute crisissituatie is er nog een extra reden om een topontmoeting omzichtig te benaderen: bij mislukking kunnen de spanningen oncontroleerbaar oplopen. Beter geen topontmoeting dan een mislukte ontmoeting. Want wie is de winnaar als de topontmoeting eindigt zonder resultaat? Als er niets verandert? Hoe gaat Donald Trump met zijn kwetsbare ego daarop reageren?

President Nixon zou nooit naar een topontmoeting gegaan zijn als er zo veel open einden waren dat een mislukking überhaupt mogelijk was. Daarom stuurde hij zijn beste onderhandelaar vooruit, Henry Kissinger. Op de achtergrond kon de president meeonderhandelen zonder zelf in de vuurlinie te komen. Richard Nixon was een veel betere onderhandelaar, een veel betere pokeraar dan Donald Trump. Bovendien wist Nixon waar hij het over had. We kunnen er veilig van uitgaan dat Kim stukken beter op de hoogte is van de onderwerpen die ertoe doen dan de Amerikaanse president.

‘Bij mislukking kunnen de spanningen oncontroleerbaar oplopen. Beter geen topontmoeting dan een mislukte ontmoeting.’

Op de rails houden

We mogen aannemen dat vanaf nu koortsachtige onderhandelingen plaatsvinden over zowat alles, maar daarbij hebben de Verenigde Staten alleen afzegging van het gesprek als drukmiddel en opheffing van sancties als wortel. Amerika is slecht voorbereid. Het heeft geen ambassadeur in Zuid-Korea en de Speciale Vertegenwoordiger voor het Noord-Koreabeleid, Joseph Yun, nam in februari ontslag. Het is niet zeker dat Trumps

veiligheidsadviseur Herbert McMasters de stoelendans in het Witte Huis overleeft. Weliswaar heeft Trump na het ontslag van minister van Buitenlandse Zaken Tillerson in Mike Pompeo iemand die hij vertrouwt, maar diens benoeming moet nog worden goedgekeurd.

Vooralsnog heeft iedereen er belang bij het proces op de rails te houden. Kim Jong-un heeft zo weer een paar maanden uitstel bereikt waarin hij het aanzien en de positie van de Amerikaanse president verder kan testen. Kim lijkt 'on a roll'. Hij gebruikte op sluwe manier de Olympische Spelen en speelt nu slim in op Trumps droom om als onderhandelaar een succes te boeken.

Alles bijeen is het verstandig er rekening mee te houden dat deze topontmoeting niet doorgaat. Dat na koortsachtige gesprekken iedereen vaststelt dat er meer tijd nodig is. Dat Trump of zijn omgeving in april zal vaststellen dat er te weinig kans is op succes, betogend dat Kim niet openstaat voor compromissen. Daarop zal Kim antwoorden dat de Verenigde Staten te agressief en te dominant is om mee te praten en dat het maar goed is dat hij kernwapens heeft. De beste uitkomst zou zijn dat er dan verder onderhandeld wordt, achter de schermen. Alles beter dan een mislukte ontmoeting met niet te overziene gevolgen.

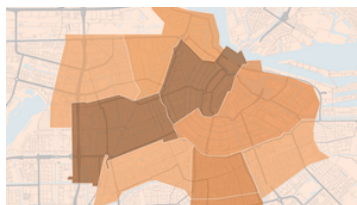
Frans Verhagen is journalist en Amerika-kenner. Zijn meest recente boek is 'Begrijp jij Amerika nog?' (AUP).

Meest gelezen

Büchner krijgt ontslagvergoeding mee ondanks vrijwillig vertrek

'Huisjesmelker 2.0' is prominent aanwezig op Airbnb

Hoofdkantoor Unilever komt in Rotterdam

